

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 22-23 listopada 2013 r. na kierunku pedagogika , prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych i humanistycznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, realizowanych w formie studiów niestacjonarnych na Wydziale Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: dr hab. Wiesław Ambrozik prof. UAM - członek PKA
członkowie: prof. dr hab. Stefan Mieszalski , WSP ZNP – ekspert PKA
dr hab. Sławomir Przybyliński, prof. UWM – ekspert PKA
mgr Artur Gawryszewski – ekspert formalno – prawny PKA
Agnieszka Szyndler – ekspert studencki PKA

Krótką informacja o wizytacji

Należy wskazać przesłanki wizytacji (własna inicjatywa PKA, wniosek ministra, wniosek uczelni) oraz czy jest to pierwsza czy kolejna wizytacja (w tym przypadku informacje, w którym roku została przeprowadzona i jakie były jej wyniki przedstawić w **Załączniku nr 3**)

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni na poziomie studiów pierwszego stopnia.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, odbytych spotkań i rozmów z władzami Uczelni i Wydziału, a także pracownikami i studentami ocenianego kierunku, wreszcie w oparciu o analizę losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

1). Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki.

Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.

Wydział Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni uzyskał uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku „pedagogika” na

mocy decyzji nr MNiSW-DNS-WUN-6022-3012-1/EK/09 Ministra Nauk i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 czerwca 2009 r. Kształcenie na powyższym kierunku studiów odbywa się w następujących specjalnościach: Animacja kultury z elementami edukacji dorosłych, Doradca i asystent rodziny, Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza oraz Pedagogika pracy i polityka personalna

Władze przedstawiły Uchwałę Nr 52/2012 Senatu Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni z dnia 20 czerwca 2012 r. w sprawie zatwierdzeni misji i strategii Uczelni na lata 2012-2012. /uzupełnić/

Celem prowadzonych studiów na kierunku pedagogika jest przygotowanie absolwentów do pracy dydaktycznej, opiekuńczo-wychowawczej, terapeutycznej oraz doradczej. W myśl przyjętych celów kształcenia w trakcie trzyletnich studiów licencjackich studenci otrzymują gruntowne przygotowanie teoretyczne i praktyczne o charakterze interdyscyplinarnym, zorientowane równocześnie na konkretną specjalność pedagogiczną, mieszczącą się w obszarze: animacji kultury i edukacji dorosłych, edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej, opieki i profilaktyki niedostosowania społecznego, pomocy społecznej i pedagogiki pracy.

Działalność wizytowanej Uczelni i realizowany w niej proces kształcenia wynika według zapewnień Władz z realizacji misji edukacyjnej związanej z wypełnianiem zapotrzebowania społecznego w regionie na: 1) kształcenie kadr specjalistów w zakresie wiedzy pedagogicznej, zwłaszcza w obszarze prowadzonych specjalności, 2) prowadzenie badań naukowych wynikających z potrzeb regionu, wreszcie 3) propagowanie rozwoju kulturalnego mieszkańców miasta i regionu. Poprzez wskazane obszary Uczelnia współtworzy współczesny obraz gospodarczy i kulturalny miasta oraz regionu, gwarantując stały dopływ rzetelnie przygotowanych kadr specjalistów. Zgodnie z przyjętą strategią kształcenia Uczelnia dokłada wszelkich starań, aby studenci mieli zapewniony wysoki standard nauczania i z łatwością mogli się odnaleźć na istniejącym rynku pracy. W tym też celu w przyjętej strategii przywiązuje się dużą wagę do stałego doskonalenia programów nauczania, m.in. poprzez stały kontakt z potencjalnymi pracodawcami, a także poprzez stałe dostosowywanie oferty kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.

2). Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia, oraz w procesie jej dostosowywania do zmieniających się potrzeb zewnętrznych i uwarunkowań wewnętrznych.

Powstała koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest przede wszystkim udziałem zatrudnionych nauczycieli akademickich. Przy konstruowaniu programu kształcenia nie uwzględniono jednak opinii studentów i absolwentów. Według zapewnień Władz Uczelni uwzględniono natomiast opinie i oceny współpracujących z Uczelnią potencjalnych pracodawców: przedstawicieli nadzoru pedagogicznego, wiodących nauczycieli regionu, dyrektorów szkół i przedszkoli, pracowników pomocy społecznej.

Na wizytowanym kierunku studiów powołano wprawdzie Komisję ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, w której skład wchodzi m.in. Dziekan, Prorektor oraz przedstawiciel studentów, jednak udział tych ostatnich ogranicza się do biernego uczestnictwa w obradach Komisji. Studenci nie opiniują powstałych planów i programów studiów, a jedynie mają możliwość zgłaszania uwag związanych z procesem kształcenia do starosty grupy, lecz nie korzystają z takiej możliwości. W opinii studentów realizowane programy i plany studiów nie wymagają modyfikacji.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego : znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) W świetle przedstawionych dokumentów i opinii przyjęta koncepcja kształcenia została w pełni powiązana z przyjętą misją i strategią Uczelni. Wynika ona ponadto z obowiązujących dla wizytującego kierunku ram kwalifikacyjnych

2) Przyjęta koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów została opracowana głównie przy aktywnym udziale zatrudnionych nauczycieli akademickich, przy dość ograniczonym udziale tzw. interesariuszy zewnętrznych (dość wąskiej grupy potencjalnych pracodawców). Studenci zasadniczo nie uczestniczyli przy tworzeniu wspomnianej koncepcji, ani też nie biorą aktywnego udziału w jej doskonaleniu.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Ocena zgodności założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego a także z koncepcją rozwoju kierunku. Ocena możliwości osiągnięcia ogólnych i specyficznych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych (o ile są przewidziane w programie studiów). Ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany.

WSKS w Gdyni prowadzi studia na kierunku pedagogika na pierwszym stopniu kształcenia. Obecnie prowadzona jest tylko niestacjonarna forma studiów o profilu ogólnoakademickim. Uczelnia przyjęła w tym przypadku wzorcowe efekty kształcenia dla kierunku „Pedagogika” - określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521). Efekty przypisano obszarowi nauk humanistycznych i społecznych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520). Dokonano odniesienia efektów kierunkowych do efektów obszarowych w zakresie deskryptorów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Jak wynika z udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji celem studiów na kierunku pedagogika jest przygotowanie absolwentów do pracy dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej, terapeutycznej oraz doradczej. Mają oni podstawową wiedzę pedagogiczną, historyczno-filozoficzną, socjologiczną i psychologiczną niezbędną do zrozumienia społeczno-kulturowego kontekstu kształcenia, wychowania i pracy opiekuńczej oraz praktyczną wiedzę zawodową w zakresie wybranej specjalności.

Działalność Uczelni związana jest z realizacją misji edukacyjnej, wypełniającej zapotrzebowanie społeczne w regionie, na kształcenie kadry w zakresie wiedzy pedagogicznej. Wyższa Szkoła Komunikacji Społecznej w Gdyni posiada bogatą ofertę w zakresie różnorodnych specjalności. Uczelnia oferuje aż osiem specjalności: animacja kultury z elementami edukacji dorosłych, animacja turystyki i rekreacji, doradca i asystent rodziny, edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, pedagogika pracy i polityka personalna, profilaktyka społeczna i resocjalizacja, wczesna edukacja z

nauczaniem języka angielskiego. Rekrutacja odbywa się na kierunek, a wybór specjalności przez studenta następuje dopiero po drugim roku. Ma to zapewne związek z polityką finansową Uczelni i niniejsza sytuacja zdecydowanie obniża koszty kształcenia. Taki fakt jednak budzi ogromny niepokój, biorąc pod uwagę nadawane kwalifikacje po ukończeniu określonej specjalności.

Obecnie na roku trzecim kierunku pedagogika – forma niestacjonarna – realizowane są trzy specjalności - edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza oraz pedagogika pracy i polityka personalna. Dla niniejszych specjalności opracowano zarówno plany i programy studiów, sylabusy przedmiotowe (nazywane w Uczelni - kartami opisu przedmiotów), a także matryce pokrycia efektów kształcenia. Dla pozostałych specjalności będących w ofercie i zamieszczonych m.in. na stronie internetowej Uczelni (www.wsk.s.pl) dokumentacja według wymogów KRK nie została opracowana. Uczelnia dysponuje starszymi wersjami sylabusów tych specjalności. Jest to znaczne uchybienie, gdyż wszelka dokumentacja winna być przygotowana w chwili powołania specjalności i winna być ona zgodna z wymaganiami Krajowych Ram Kwalifikacji. W Uczelni nie opracowano efektów specjalnościowych, ale w sylabusach do przedmiotów znajdują się efekty przedmiotowe.

Dla trzech obecnie prowadzonych specjalności opracowano matryce pokrycia i matryce nasycenia efektów kształcenia. W tych przypadkach odniesiono się już tylko do efektów wzorcowych, bez uwzględnienia efektów tzw. przedmiotowych znajdujących się w sylabusach. Poddane analizie matryce pokrycia budzą pewne zastrzeżenia. Niektóre efekty są pokryte w znacznej liczbie, a inne minimalnie. Przykładowo efekt K_W01 pokrywają aż 34 przedmioty, a efekt K_K01 aż 35 przedmiotów! Natomiast sytuację skrajnie inną zauważamy przy efekcie K_W17, który został pokryty tylko przez 1 przedmiot, a efekt K_U11 przez 2 przedmioty. Taka sytuacja, bądź zbliżona ma miejsce na wszystkich trzech realizowanych specjalnościach. Typowym jest realizowanie poszczególnych efektów kształcenia przez kilkanaście przedmiotów. Świadczy to o nadmiernej powtarzalności efektów w poszczególnych przedmiotach. Taka sytuacja pokazuje pewną przypadkowość w ich przypisywaniu efektów do przedmiotów. Znaczny niepokój budzi również fakt, iż w planie studiów znajdują się przedmioty, które realizują znaczną ilość efektów kształcenia. Mowa tu m.in. o seminarium dyplomowym – 20 efektów z obszaru wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz diagnozowanie edukacyjne – 17 efektów kształcenia z obszaru wymienionych trzech deskryptorów. W matrycach nasycenia natomiast pojawiają się mało zrozumiałe sytuacje, w których przy niektórych przedmiotach w odniesieniu do nasycenia realizacji efekty widnieją wielokrotność „+” (tabela 1 i tabela 2). „...im większa liczba plusów, tym większy stopień osiągnięcia tych efektów” – czytamy w objaśnieniu do matrycy przygotowanej w WSKS. W tabeli 3 Uczelnia umieściła specjalności, a przy nich formy zajęć - wykład/konwersatorium, ćwiczenia, seminaria i praktyka zawodowa (dlaczego akurat praktyka?). Przy konkretnych efektach kształcenia w odniesieniu do wymienionych form kształcenia w podziale na specjalności pojawiają się plusy. Przykładowo na specjalności pedagogika pracy i polityka personalna przy formie wykład/konwersatorium w odniesieniu do deskryptora wiedzy – efekt K_W01 („zna elementarną terminologię używaną w pedagogice i rozumie jej źródła...”), widnieją aż dziesięć plusów, a przy ćwiczeniach w tym samym efekcie aż jedenaście plusów. Inny przykład, to specjalność pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i forma kształcenia wykład/konwersatorium, gdzie widnieją dwanaście plusów, a przy ćwiczeniach dziesięć. Idzie również o stopień osiągnięcia efektu K_W01.

Pomimo, że praktyka zawodowa (150 godz.) jest w planie i programie studiów wszystkich trzech realizowanych specjalności, to sylabus jest opracowany tylko jeden, identyczny dla wszystkich specjalności. Zatem w pakiecie sylabusów przyporządkowanych specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna znajdują się identyczne przyjęte efekty kształcenia, jak na specjalność pedagogika opiekuńczo-wychowawcza. O ile należy sądzić, iż efekty na ostatniej specjalności są do osiągnięcia przez studentów, o tyle na specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna już jest to wątpliwe, gdyż praktyka winna odbywać się w placówkach powiązanych ze specjalnością, m.in. przedszkola, szkoła podstawowa. Przykład: „W_01 opisuje strukturę i funkcje placówek i organizacji wspierających i sprawujących opiekę nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi; W_02 potrafi określić cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji wspierających i sprawujących opiekę nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi; W_03 identyfikuje i charakteryzuje uczestników działalności opiekuńczej kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich potrzeby, w tym: biologiczne, psychiczne i społeczne.” To zdecydowanie nie są efekty, które korespondują ze specjalnością edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna i tym bardziej nie ma możliwości ich osiągnięcia podczas realizacji praktyki na tej specjalności.

Należy zauważyć, iż na stronie internetowej Uczelni zamieszczono załącznik do zarządzenia nr 27/2012 Dziekana WSKS w Gdyni, który dotyczy informacji o realizacji praktyk, a skierowanych do studentów. Znajdują się tam m.in.: cele i zadania praktyk, organizacja i przebieg praktyk, sposób dokumentacji praktyk, karta przebiegu praktyk, itd.

Warto podkreślić niewłaściwy tok postępowania w kontekście konstruowania planów i programów studiów, a mianowicie brak opiniowania przez przedstawicieli samorządu studenckiego niniejszych programów. Tzw. siatki zatwierdza Senat WSKS w Gdyni bez zasięgania, jak wynika z dokumentacji przedstawionej przez Uczelnię, opinii zarówno przedstawicieli studentów, jak i interesariuszy zewnętrznych.

Odzwierciedleniem efektów kierunkowych winna być przyjęta sylwetka absolwenta tego kierunku, a następnie opracowanie sylwetki absolwenta określonej specjalności. Takiej dokumentacji jednak nie udało się pozyskać podczas wizytacji w WSKS w Gdyni. Czy to oznacza, że Uczelnia nie dysponuje sylwetkami absolwenta kierunku pedagogika i sylwetek absolwenta realizowanych specjalności?!

W odniesieniu do wcześniejszych programów kształcenia, które wciąż obowiązują na III roku kształcenia na kierunku pedagogika w WSKS w Gdyni należy stwierdzić ich zgodność ze standardami kształcenia obowiązującymi przed wejściem w życie KRK. Nie dostarczono jednak podczas wizytacji kwalifikacji i sylwetek absolwenta.

W dokumentacji Uczelni znajdują się sylabusy dla wszystkich przedmiotów realizowanych na trzech specjalności. Analizując jednak poszczególne sylabusy pojawia się kilka istotnych uchybień.

Sylabus do przedmiotu - Edukacja zdrowotna – efekty tzw. przedmiotowe pomimo, że mają odniesienie do efektów kierunkowych i obszarowych, to jednak posiadają inny zakres i nie wkomponowują się w treść efektów kierunkowych. Niechaj egemplifikacją będzie zaproponowany efekt W_01 „ma podstawową wiedzę na temat rozwoju człowieka zna budowę i działanie układu mięśniowego, wie jak wysiłek fizyczny wpływa na rozwój i funkcjonowanie organizmu oraz jakie ćwiczenia wspomagają prawidłowy rozwój sylwetki i zapobiegają zniekształceniom”. Niniejszy efekt przedmiotowy autor odnosi do efektu kierunkowego K_W01 („zna elementarną terminologię używaną w pedagogice i rozumie jej źródła...”). W moim mniemaniu zakres jest zupełnie inny i nietrafny. Całkowicie

niezrozumiała sytuacja dotyczy w tym samym sylabusie efektu przedmiotowego W_04 „ma elementarną wiedzę o metodyce wykonywania gier, ćwiczeń i zabaw kształtujących poszczególne zdolności motoryczne i jak one wpływają na funkcjonowanie organizmu”, gdzie autorka czyni odniesie do efektu kierunkowego K_W19 („ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych”). Niniejszą kwestię pozostawię bez komentarza.

Innym przykładem notorycznej i nagannej praktyki jest sylabus opracowany do przedmiotu Wprowadzenie do filozofii. Tutaj efekt kształcenia przedmiotowego W_01 również niezupełnie koresponduje z efektami kierunkowymi i obszarowymi. Inny przykład to sylabus do przedmiotu Historia wychowania i myśli pedagogicznej. Tutaj Autor również niefortunnie przypisuje efekty przedmiotowe do kierunkowych i obszarowych – U_03 „potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności” - kierunkowy efekt przypisany to K_U10 („potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami teoretycznymi w celu analizowania....”).

Podobne usterki zauważalne są również w innych sylabusach.

W wielu przeanalizowanych sylabusach pojawiają również inne błędy. Najliczniejsze z nich to, podawanie do weryfikacji większej ilości efektów kształcenia niż rozpisane w sylabusie. Przykładowo we wspomnianym już sylabusie do przedmiotu - Edukacja zdrowotna – założono m.in.: U_01, U_02, U_03, a autor w rubryce weryfikacji podaje U_01, U_02, U_02, U_04. Podobnie przedmiot - Podstawy prawne opieki – założono U_01, U_02, a weryfikuje się U_01, U_02, U_03.

Innym nierzadko pojawiającym się błędem jest podawanie w sylabusach w rubryce weryfikacji tylko niektórych efektów przedmiotowych, które zakładano w innej części sylabusa. Taką sytuację notuje się w sylabusie do przedmiotu Psychologiczne podstawy edukacji, gdzie podano, iż przedmiot realizuje efekty W_1, W_2, W_3, U_1, U_2, U_3, U_4, K_1, K_2, K_3, K_4, po czym do weryfikacji podczas egzaminu pisemnego poddano tylko W_01, W_03, U_02, U_03, K_01, K_02. Należy wobec tego rozumieć, iż student po skończonych zajęciach z danego przedmiotu winien podane wyżej i nie zrealizowane efekty uzupełnić w inny sposób?! Podobna sytuacja ma miejsce w sylabusach z przedmiotów m.in.: Historia wychowania i myśli pedagogicznej, Filozoficzne podstawy edukacji, Wprowadzenie do filozofii, Dydaktyka ogólna, Etyka, Teoretyczne podstawy opieki nad dzieckiem.

W zestawie sylabusów poddanych weryfikacji był również sylabus nieuzupełniony – pusty (m.in. bez treści, efektów kształcenia) – przedmiot Podstawy pedagogiki społecznej. Natomiast sylabus do przedmiotu Socjologia edukacji posiadał liczne braki – m.in. brak danych koordynatora przedmiotu i osoby prowadzącej zajęcia, brak efektów obszarowych we wszystkich trzech deskryptorach – wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne, a w zakresie kompetencji brak również odniesienia do efektów kierunkowych.

Uczelnia nie opublikowała dotąd przyjętych i zakładanych efektów kształcenia w żadnej postaci. Dotychczas z zakładanymi efektami studenci zapoznawani są na początku poszczególnych zajęć. Z rozmów ze studentami wynika, że posiadają oni świadomość istoty efektów kształcenia oraz czują się doinformowani w zakresie efektów realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów. Na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu są informowani przez wykładowców o treściach zajęć i efektach kształcenia, jakie winny być osiągnięte.

2). Ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Jak już wyżej zaznaczono Uczelnia przyjęła (załącznik do Uchwały Senatu WSKS w Gdyni z dnia 20.06.2012 r.) wzorcowe efekty kształcenia dla kierunku pedagogika (określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 w sprawie wzorcowych efektów kształcenia [Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521]), nie określając efektów specjalnościowych. W dokumentacji WSKS w Gdyni znajdują się jednak pośrednie (tzw. przedmiotowe) efekty kształcenia opracowywane oddzielnie dla poszczególnych przedmiotów. Budowane są one po podstawie efektów wzorcowych i posiadają odniesienie do efektów kierunkowych i obszarowych. Tworzenie jednak i określanie przez każdego z nauczycieli akademickich własnych, odrębnych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, może budzić wątpliwości, gdyż utrudnia władzom uczelni, poszczególnym wykładowcom oraz studentom analizę spójności i kompletności zakładanego przez Uczelnię przygotowania studentów. Wydaje się również, że niniejsza sytuacja może powodować pewien chaos terminologiczny i w określonym sensie rozmywać ideę efektów kształcenia przyjętych przez Uczelnię jako obowiązujące.

Na podstawie analizy matrycy efektów oraz poszczególnych sylabusów, w których zamieszczono tzw. przedmiotowe efekty kształcenia z odniesieniem do efektów kierunkowych i obszarowych, nie można jednoznacznie stwierdzić, że realizowanie treści przedmiotowe umożliwiają osiągnięcie efektów kierunkowych i obszarowych. Liczne błędy wskazane powyżej dają niejednoznaczny obraz realizacji oraz weryfikacji efektów kształcenia. Pewną trudnością jest wszak formułowanie efektów w poszczególnych sylabusach oraz ich powiązanie z matrycą efektów kształcenia. Są przypadki, gdzie efekty przedmiotowe zostały sformułowane zbyt ogólnikowo i nie oddają w pełni realizowanych treści, a tym samym ich sprawdzalność w pewnych przypadkach stoi pod znakiem zapytania.

Warto zaznaczyć, że świetle opinii studentów są oni w trakcie pierwszych zajęć zapoznawani z sylabusami przedmiotów i zawartymi w nich efektami kształcenia, a także wymaganiami i warunki zaliczenia poszczególnych przedmiotów. Poszczególne sylabusy przedmiotów są ponadto dostępne dla studentów w dziekanacie.

3). Analiza i ocena systemu weryfikacji efektów kształcenia,

Podczas wizytacji programowej w WSKS w Gdyni na kierunku pedagogika poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów), i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. Nr 196, poz. 1167). Zasady dyplomowania z kolei zostały określone w Regulaminie Studiów oraz w Zarządzeniu Rektora Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni z dnia 30 października 2010 r.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia zaprezentowano w opracowanych sylabusach do przedmiotów. Po ich analizie można powiedzieć, że najczęściej stosowane metodami weryfikacji efektów kształcenia są: egzamin pisemny, test, sprawdzian, praca pisemna, inne to m.in.: projekt, dyskusja na zajęciach, aktywność na zajęciach, przygotowanie konspektu zajęć, czy też przygotowanie scenariusza zabawy. Biorąc pod uwagę uchybienia w sylabusach, które zasygnalizowano wyżej, a dotyczące niezgodność treści zajęć z przypisywanymi im efektami, czy również podawanie większej ilości efektów kształcenia niż nauczyciel akademicki poddaje w końcowej części sylabusu do weryfikacji, nie daje to w pełni możliwości weryfikacji wszystkich założonych efektów kształcenia. Bez wątpienia trudno także określić efektywność weryfikacji przyjętych efektów poprzez np. dyskusję na zajęciach, czy aktywność na zajęciach.

W omawianym kontekście poproszono podczas wizytacji o dostarczenie tzw. prac etapowych studentów (np. testy, kolokwia, prace pisemne). Ich ilość w stosunku do ilości realizowanych przedmiotów była niebywale uboga. Przedstawiono zbiory prac z zaledwie kilku przedmiotów! I to do tego końcowych – Przedmioty: „Ewaluacja w pracy pedagoga”, czy „Badanie predyspozycji zawodowych”. Brak więc prac etapowych, a warto zauważyć, iż w części sylabusów niniejsze formy częściowe – etapowe istnieją. Brak również materiałów z egzaminów końcowych (zarówno pisemnych, jak i ustnych, np. pytań egzaminacyjnych). Na kanwie tego trudno określić, czy efekty zapisane w sylabusach zostały osiągnięte. Domniemywać można, iż weryfikacja poprzez np. egzamin, czy kolokwium została pozytywnie dokonana, ale bez odpowiedniej dokumentacji są to tylko domysły.

Oglądowi poddano Protokoły z przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń. Niektóre z nich budzą zastrzeżenia. Szczególnie mam na myśli, te na których widnieją same oceny bardzo dobre. Egzemplifikacją takiej sytuacji niech będą następujące protokoły: przedmiot Podstawy BHP i Pierwsza pomoc przedmedyczna, rok st. III, zaliczenie z dnia 18.05.2013 r.; przedmiot Profilaktyka uzależnień, rok st. III, zaliczenie z dnia 1.06.2013 r. Czy to oznacza, że studenci na tych przedmiotach w równym stopniu opanowali treści i osiągnęli efekty kształcenia? W jednym z protokołów pojawiły się oceny „bdb+” (Edukacja i wychowanie przez dramę, rok st. III, zaliczenie z dnia 25.11.2012r.). Warto przypomnieć, iż na uczelniach wyższych skala ocen to 2-5.

Proces weryfikacji efektów kształcenia poprzez dyplomowanie należy uznać za wystarczający. Uczelnia wypracowała i przyjęła spójne dla wszystkich zasady dyplomowania. Mowa tu o Zarządzeniu Nr 60/2011 z dn.30.10.2011 r. Rektora Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni w sprawie zasad dyplomowania. Wydano załącznik do tego Zarządzenia, w którym określono szereg kwestii związanych z procesem dyplomowania. Zasady dyplomowania umieszczono również w Regulaminie Studiów (Rozdział 7 Praca dyplomowa - §30 i §31, oraz Rozdział 8 Egzamin dyplomowy - §32 i §33), jako dokumencie powszechnie dla studentów dostępnym i zawieszonym na stronie internetowej Uczelni. Jakość ocenianych prac dyplomowych należy ocenić jako niezadowalającą, tak pod względem merytorycznym, jak i metodologicznym. W szczególności należy podkreślić sytuację zatwierdzania tematów prac dyplomowych niezgodnych z kierunkiem studiów, czyli nie mieszczących się w dyscyplinie pedagogika oraz częste zawyżanie ich ocen przez promotorów i recenzentów, praktycznie bez większych uwag w recenzjach. Niniejsze może świadczyć o niewłaściwym działaniu Komisji ds. jakości kształcenia, której według §3 załącznika do Zarządzenia Nr 60 z dn. 30.10.2011 r. Rektora WSKS w sprawie dyplomowania, przedstawia się tematykę prac.

Jak wynika z sylabusu do seminarium dyplomowego metodami weryfikacji efektów kształcenia są: przygotowanie pracy licencjackiej, egzamin dyplomowy oraz udział w

dyskusjach. Toteż niniejsze trzy metody powinny zweryfikować 20 efektów kształcenia założonych w sylabusie i zaprezentowanych w macierzy weryfikacji efektów. Warto tu również wspomnieć, iż w stosunku do seminarium dyplomowego zastosowano „zaliczenie” bez oceny jako formę zaliczenia, przypisując mu 10 pkt. ECTS.

Warto tu zasygnalizować pozytywną praktykę, iż wybór recenzentów prac na określony rok akademicki następuje decyzją Dziekana. (patrz np. Decyzja Nr 25/2013 z dnia 15.05.2013 r. Dziekana Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni w sprawie: powołania recenzentów prac dyplomowych).

Odnosząc się również do zagadnień z omawianego obszaru dyplomowania, to warto zwrócić uwagę, że na protokole egzaminacyjnym (nazywa się: Protokół Komisji Egzaminu Dyplomowego), brak jest tytułu pracy dyplomowej. Warto to, jak sądzę niedopatrzenie uzupełnić w przyszłości, gdyż jest to niestandardowa praktyka i trudno pisać na protokole ocenę z pracy, gdyż nie wiemy, jaki jest jej tytuł.

Dokonano również analizy odsiewu studentów na kierunku pedagogika studia niestacjonarne.

Rok Studiów	skreśleni z powodu niepodjęcia	skreśl. z powodu rezygn.	skreśl. z powodu nie zalicz semestru	razem
2011	1	4	1	6
2012	2	1	5	8
2013	0	7	1	8

Według Uczelni przyczyny odsiewu studentów są różne. Głównym powodem skreślenia jest rezygnacja ze studiów, a następnie nieuzyskanie zaliczenia semestru. Warto jednak w tym miejscu podkreślić względnie niewielką ilość studentów w ogóle. Z informacji uzyskanej od Uczelni wynika, że w roku akademickim 2013/2014 studiuje 101 osób na pedagogice (rok I - 25, rok II – 24, rok III – 52). Skreślenia z listy studentów dokonuje Dziekan stosowną decyzją (patrz m.in. Decyzja Nr 24/2013 z dnia 03.04.2013 r. Dziekana Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni w sprawie: skreślenia z listy studentów). Sprawy dotyczące skreślenia zawarte też są w Regulaminie Studiów WSKS w rozdziale 5 – Skreślenie z listy studentów - §27 i §28.

W opinii natomiast studentów system weryfikacji zapewnia przejrzystość i obiektywizm wystawianych przez nauczycieli ocen. Podobnie rzecz ma i ze stawianymi im wymaganiami, które w ocenie studentów są jasno i jednoznacznie określone.

4). Ocena procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia zaangażowania (wpływu) przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Analiza efektywności działalności prowadzonej przez uczelnię/jednostkę w tym zakresie.

Funkcjonowanie Biura Karier w WSKS w Gdyni jest zawieszona. Wszak na stronie internetowej Biuro widnieje jako aktywne, lecz pojawiają się tam jedynie oferty pracy dla studentów. Z rozmowy z władzami Uczelni wynika, że taki stan rzeczy wymusiła niejako

niestacjonarna forma studiów, gdzie większość studentów już pracuje. Dotychczas nie badano losów absolwentów, ale Uczelnia przymierza się do tego przedsięwzięcia. Wynika to zarówno z rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni, jak i z protokołu z posiedzenia nr 1 Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia WSKS w Gdyni z dnia 16.10.2013 r.. Czytamy w nim m.in., że jej członkowie na rok akademicki 2013/2014 zaplanowali opracowanie ankiety badania losów absolwentów i organizację spotkania z interesariuszami zewnętrznymi Uczelni w celu konsultacji programów kształcenia. Warto jednak zauważyć, iż niniejsze zadania winny być realizowane już znacznie wcześniej. Ważnym jest tu, by stwierdzić, iż pierwsi absolwenci pedagogiki WSKS weszli na rynek pracy dopiero w roku 2012.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Zespół wizytujący przedmiotem oceny mógł jedynie objąć losowo wybrane prace dyplomowe (licencjackie), gdyż nie dostarczono pełnej dokumentacji prac etapowych. Przedstawiono zaledwie prace końcowe z dwóch przedmiotów: „Ewaluacja w pracy pedagoga” oraz „Badanie predyspozycji zawodowych”. Nie dostarczona natomiast żadnych prac etapowych , a jak wynika z sylabusów taka forma weryfikacji wiedzy jest w wielu przedmiotach stosowana. Poddano natomiast oglądowi protokoły egzaminów i kolokwium. Wynika z nich , że istnieją przedmioty z których studenci otrzymują wyłącznie oceny bardzo dobre, co pozwala przypuszczać, że prowadzący te przedmioty zupełnie nie weryfikują stopnia opanowania założonych efektów. Dotyczy to zwłaszcza takich przedmiotów jak: *Podstawy BHP, Pierwsza pomoc, Profilaktyka uzależnień, Edukacja i wychowanie przez dramę.*

Przyjęte natomiast zasady dyplomowania uznać należy za prawidłowe. Reguluje je Zarządzenie Rektora WSKS w Gdyni nr 60/2011. Przegląd protokołów egzaminów dyplomowych potwierdza, że wskazane Zarządzenie jest zasadniczo przestrzegane. Pewne zastrzeżenia jednak budzi procedura zatwierdzania tematów prac. Znaleźć wśród nich można tematy, które nie mieszczą się w pedagogice. Przykłady takich właśnie kilku prac załączono w załączniku. Jest też rzeczą znaną, że niepedagogiczne tematy prac dyplomowych powtarzają się u tych samych pracowników, legitymujących się zresztą kwalifikacjami i dorobkiem bardziej z obszaru, niż bezpośrednio z kierunku: pedagogika.

Pewnym problemem związanym z prowadzeniem prac dyplomowych – podobnie jak i w innych uczelniach – jest niewypracowana ich koncepcja strukturalno - merytoryczna. Przybierają one zasadniczo postać prac magisterskich o nieco uproszczonym kształcie, co bardzo często zresztą prowadzi do ich karykaturalnego wyglądu. A przecież studia licencjackie jako studia zawodowe winny dążyć do tego , aby prace dyplomowe potwierdzały te kompetencje, a zwłaszcza ich wymiar praktycznego przygotowania do zawodu, a nie dość wątpliwe umiejętności samodzielnego prowadzenia prostych badań naukowych. Wszystkie z ocenianych prac dyplomowych również tego typu uchybienia przedstawiają.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólne: częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Uczelnia przyjęła wprowadzić dla wizytowanego kierunku przewidziane w przywoływanych tu przepisach wzorcowe efekty kształcenia, jednak nie w każdym elemencie programu studiów i profilu kształcenia pozostają one w zgodzie ich postanowieniami. Dotyczy to zwłaszcza efektów realizowanych w ramach poszczególnych specjalności, w tym obecnie nie realizowanych a znajdujących się w ofercie. Niewątpliwym

uchybieciem jest również nierównomierne pokrycie poszczególnych efektów kształcenia, a także brak zajęć z wychowania fizycznego oraz brak w suplementach szczegółowej informacji o nadawanych kwalifikacjach i uprawnieniach co do obszaru zatrudnienia.

2) Nie zawsze i nie wszystkie efekty przedmiotowe zawarte w poszczególnych sylabusach korespondują z efektami kierunkowymi i obszarowymi. Są też przypadki, kiedy efekty przedmiotowe zostały sformułowane na tyle ogólnikowo, że nie oddają w pełni realizowanych treści, co utrudnia ich weryfikację.

3) Podniesione wcześniej uchybienia w poszczególnych sylabusach odnośnie niezgodności czy nieproporcjonalności treści zajęć z przypisywanymi im efektami nie dają pełnej możliwości weryfikacji wszystkich założonych efektów kształcenia. Brak udokumentowania stosowanego w Uczelni systemu weryfikowania efektów kształcenia (poza procedurą dyplomowania) uniemożliwia dokonanie pełnej oceny w tym względzie.

4) Uczelnia jeszcze nie podjęła działań skierowanych na badanie losów absolwentów, ani też nie powołała do życia Biura Karier, co również nie sprzyja budowaniu systemu weryfikowania efektów kształcenia.

3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

1). Ocena czy realizowany program studiów umożliwi osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. W przypadku kształcenia nauczycieli oraz kierunków, dla których określone zostały standardy kształcenia – również ocena spełnienia wymagań odpowiednich standardów;

W WSKS w Gdyni na wizytowanym kierunku pedagogika kształci się tylko w systemie niestacjonarnym (studia I stopnia), gdzie kształcenie trwa 6 semestrów. Niniejsze trzy lata są wystarczające, by student osiągnął założone przez Uczelnię cele i efekty kształcenia.

Obecnie na roku trzecim kierunku pedagogika – forma niestacjonarna – realizowane są trzy specjalności - edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza oraz pedagogika pracy i polityka personalna. Są też plany obowiązujące następne roczniki. Plan studiów niestacjonarnych tych specjalności obejmuje odpowiednio: specjalność: edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna - 1490 godzin zajęć; specjalność: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza - 1470 godzin zajęć; specjalność: pedagogika pracy i polityka personalna - 1470 godzin zajęć.

Wszystkie programy i plany studiów zaproponowanych specjalności składają się z dwóch modułów oraz praktyki zawodowej (150 godzin). Wymienione komponenty dają razem 180 pkt. ECTS w cyklu trzyletniego kształcenia. Pierwszy z dwóch modułów to tzw. moduł kształcenia A, który całościowo daje 130 pkt. ECTS oraz 1030 godzin (695 to wykłady/konwersatoria, a 335 ćwiczenia), a drugi moduł realizowany jest w zależności od studiowanej specjalności. Należy wskazać, iż na realizację przedmiotów specjalnościowych pozostaje niewiele czasu. Przez dwa pierwsze lata studenci wspólnie realizują aż 35 przedmiotów określonych w planach studiów jako Moduł A, natomiast Moduły tzw. specjalnościowe nazywane w zależności od realizowanej specjalności odpowiednio: Moduł kształcenia - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna (B.1) - (200 to wykłady /konwersatoria,

a 110 ćwiczenia); Moduł kształcenia - Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza (B.2) - (200 to wykłady/ konwersatoria, a 90 ćwiczenia); Moduł kształcenia - Pedagogika pracy i polityka personalna (B.3) - (200 to wykłady/ konwersatoria, a 90 ćwiczenia). Wszystkie moduły tzw. specjalnościowe wycenione są po 44 pkt. ECTS każdy. Warto niniejsze kwestie rozpatrywać przez pryzmat wymagań określonych w §5. ust.2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. 243, poz. 1445), gdzie czytamy „Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS..”. Zatem skoro specjalność jest wyborem (moduły B.1, B.2, B.3 wycenione są po 44 pkt. ECTS każdy), to Uczelnia na kierunku pedagogika nie spełnia wymogów co najmniej 30% liczby punktów ECTS, o których mowa w Rozporządzeniu. Wszak w Module kształcenia (A) istnieje Moduł ograniczonego wyboru - wykłady fakultatywne, który stanowi 8 pkt. ECTS. Znajduje on się w planach wszystkich specjalności, i realizowane są tam identyczne cztery przedmioty. Sugeruje to, (mówi o tym nawet nazwa Modułu), że i tak wybór w znacznej mierze jest ograniczony, bo Uczelnia wybierze do realizacji tylko cztery konkretne przedmioty, nawet w momencie, gdy student dokona wyboru innego przedmiotu. Jak się wydaje więc, niniejszy wybór jest raczej iluzoryczny, niż faktyczny. Gdyby nawet studenci nie zdecydowali się na realizację wszystkich czterech przedmiotów z tego Modułu, to nie uzyskaliby wymaganej liczby 180 pkt. ECTS w cyklu kształcenia. Konkludując, 44 pkt. ECTS z Modułu specjalnościowego i ewentualny wybór z Modułu ograniczonego wyboru – wykłady fakultatywne 8 pkt. ECTS dają razem 52 pkt. ECTS, co nie stanowi 30% pkt. ECTS do wyboru. Jeżeli nawet jest inaczej niż brzmi opinia ekspercka, to istnieje w tym zakresie znaczny chaos i niedoprecyzowanie, i trudno o orientację w sferze realnego wyboru studenta, a odgórnej, obligatoryjnej realizacji konkretnych zajęć.

Warto również zauważyć, iż bez względu na studiowaną specjalność studenci realizują wspólnie nie tylko 35 przedmiotów z Modułu A, ale również 5 przedmiotów (Metody pracy opiekuńczo-wychowawczej, Teoretyczne podstawy opieki nad dzieckiem, Diagnozowanie edukacyjne, Diagnoza i terapia pedagogiczna, Emisja i higiena głosu z elementami logopedii) z Modułów kształcenia tzw. specjalnościowych (B.1, B.2, B.3). Podsumowując tę kwestię należy stwierdzić, iż na kształcenie specjalnościowe (oprócz 5 wspólnych przedmiotów) pozostaje jedynie od 7 do 9 przedmiotów stricte powiązanych ze specjalnością. Niniejsza oferta wydaje się nazbyt wąska, by nadawać absolwentom określone kwalifikacje, biorąc pod uwagę, że proponowane przez Uczelnię w ofercie specjalności posiadają znaczną różnorodność i odrębną specyfikę.

Realizowany w Uczelni program kształcenia zapewnia możliwość realizacji wszystkich efektów kształcenia, wyszczególnionych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz. U. 2011 nr 253 poz. 1521) przyjętych przez Uczelnię na kierunku pedagogika (profil ogólnoakademicki, I stopień kształcenia). Jednak należy w tym miejscu zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż określone efekty są pokryte w znacznej liczbie, a inne minimalnie - efekt K_W01 pokrywają aż 34 przedmioty, a efekt K_K01 aż 35 przedmiotów! Natomiast sytuację skrajnie inną zauważamy przy efekcie K_W17, który został pokryty tylko przez 1 przedmiot, a efekt K_U11 przez 2 przedmioty. Taka sytuacja, bądź zbliżona ma miejsce na wszystkich trzech realizowanych specjalnościach. Świadczyć to może o incydentalności przypisywania efektów kształcenia do przedmiotów, a nie przemyślanej i logicznej zaplanowanej koncepcji kształcenia.

Specjalność edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna jak czytamy w Raporcie Samooceny, że absolwent „...jest przygotowany do pracy w szkolnictwie zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującymi do wykonywania zawodu nauczyciela.” Władze Uczelni nie przedstawiły mimo wszystko programów ze wskazaniem realizacji modułów kształcenia nauczycielskiego zgodnie ze standardami z dnia 17 stycznia 2012 r. Szczegółowa analiza treści programów pozwala jednak stwierdzić, że są w nich realizowane standardy kształcenia nauczycieli. Dla jednoznaczności tych kwalifikacji, ze względu na studentów szukających pracy w placówkach oświatowych, wskazane byłoby wykazanie realizacji modułów podstawowych I, II, III standardów kształcenia nauczycieli (Rozporządzenie MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 roku, w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela).

Treści nauczania w ramach poszczególnych przedmiotów, ze wskazaniem form zajęć, metod nauczania, realizowanych efektów kształcenia umieszczone są w kartach przedmiotów - sylabusach. Z szerszego oglądu sprawy wydaje się, że Uczelnia nie do końca prawidłowo dobrała formy realizacji zajęć do zakładanych celów i efektów kształcenia. Przykładowo na specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna aż 30 przedmiotów realizowanych jest jedynie w formie wykładów/konwersatoriów, tylko 7 w formie ćwiczeń, a w 11. przedmiotach widnieją obydwie formy zajęć. Zbliżoną sytuację notujemy na pozostałych dwóch realizowanych specjalnościach.

Plan i program studiów nie przewiduje w WSKS realizacji zajęć z wychowania fizycznego. W kontekście Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz 1445), (§ 5. 1. Program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa:.. 10) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego), uznać należy za błąd, który w najbliższej przyszłości należałoby naprawić. Wszak zajęcia z wychowania fizycznego winny być zajęciami obowiązkowymi i tym samym należałoby je wycenić przyznając im określoną wartość punktową w formule ECTS.

W WSKS według Regulaminu Praktyk wymiar praktyki zawodowej na kierunkach i specjalnościach prowadzonych w Uczelni wynosi dla pedagogiki 8 tygodni (§4.1.c Regulaminu..). W planach wszystkich specjalności na kierunku pedagogika widnieje liczba 150 godzin praktyki zawodowej. Pojawia się tu zatem znaczna niezgodność. Wszak w Regulaminie jest także zapis o 150 godzinach praktyki, ale odnosi się on do studiów podyplomowych. Według Regulaminu praktyka zawodowa kończy się zaliczeniem bez oceny. Co wydaje się również poważnym uchybieniem, bo skoro praktykom przypisano punkty ECTS i to w liczbie 6, to winna ona kończyć się zaliczeniem z oceną, by móc osiągnąć niniejszy pułap liczbowy i poddać weryfikacji założone efekty kształcenia. Należy uznać to za uchybienie ze strony Uczelni. Praktyki bowiem stanowią ważny element programu studiów na kierunku pedagogika i służą budowaniu kompetencji zawodowych przyszłych pedagogów. Warto zauważyć, iż studenci dostarczają do opiekuna praktyki nie dzienniczki praktyki, lecz tzw. karty przebiegu praktyk, które wydają się zdecydowanie uboższe w treść niż dzienniczki. „Praktykę zawodową zalicza Dziekan lub opiekun praktyk na podstawie karty praktyk, obowiązujących w Uczelni” (§5.1. Regulaminu...). We wzorze takiej karty (patrz Praktyki studenckie – Pedagogika - Informacje dla studentów, zamieszczone na stronie internetowej Uczelni), student powinien zamieścić m.in. w syntetycznej formie najważniejsze czynności z przebiegu praktyki. Karta ma objętość jednej strony A4, na której student winien dokonać opisu czynności wykonywanych podczas praktyki 8. tygodniowej.

Dobór treści i metod kształcenia został szczegółowo opisany w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Proponowane metody kształcenia to m.in.: wykład (w tym konwersatoryjny, problemowy, dyskusyjny), pokaz, praca z książką, analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach, metoda problemowa, metody ekspresyjne, analiza przypadków, ćwiczenia audytoryjne, i inne. Pojawia się znaczna różnorodność stosowanych metod kształcenia, jednak większości przypadków, dobór metod i treści nie budzi większych zastrzeżeń i pozwala na realizację zakładanych celów i uzyskanie zakładanych efektów. Treści do zajęć uwzględnione w sylabusach współgrają z naturą przedmiotów i aktualnym stanem wiedzy. Analiza sylabusów pozwala również wskazać na rozwiązania nieprawidłowe, o których pisano wyżej.

Analizie poddano również suplementy do dyplomów określonych specjalności. W Uczelni opracowane są suplementy tylko dla trzech specjalności: edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, pedagogika pracy i polityka personalna. Rażąco wręcz uchybieniem jest fakt nieuwzględnienia w suplementach do dyplomu ważnych, a wręcz koniecznych i wymaganych informacji. W suplementach brak informacji o nadawanych kwalifikacjach, w tym m.in.: pedagogicznych, czy nauczycielskich. Brak też w nich sylwetki czy też inaczej profilu absolwenta, informacji o uprawnieniach, obszarze zatrudnienia, czy o przebytych praktykach. Przykładowo w suplementcie specjalności – edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna - w pkt. V. Informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu; 2. Posiadane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe, istnieje tylko następujący zapis: „dają prawo do ubiegania się o zatrudnienie zgodne z ukończonym kierunkiem studiów.” Natomiast w pkt. VI. Dodatkowe informacje; 1. Dodatkowe informacje w tym o odbytych praktykach, otrzymanych nagrodach – czytamy: „praktyka studencka zawodowa – 8 tygodni.” Jeżeli niniejsza specjalność, to specjalność nauczycielska, to winien tam znaleźć się zapis o praktyce pedagogicznej, a nie zawodowej i bez wątpienia należałoby wskazać miejsca, w których student odbywał praktyki.

Pomimo zatem, że wzór suplementu w swym kształcie zgodny jest z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. Nr 196, poz. 1167), to jednak pominięcie tak istotnych, wyżej wspomnianych informacji wydaje się sytuacją niedopuszczalną.

Odrębne zaniepokojenie pojawia się, gdy analizujemy nie tylko suplement, ale też plan i program studiów specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna. Ta w zamyśle nauczycielska specjalność.. (..w Raporcie samooceny czytamy [i tylko w Raporcie... gdyż jak już wspomniano wyżej, podczas wizytacji nie otrzymano dokumentu dotyczącego sylwetek absolwenta]: „Absolwent kierunku pedagogika ze specjalnością edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna zdobywa uprawnienia pedagogiczne umożliwiające podjęcie pracy w profesji nauczyciela w przedszkolu oraz w klasach 0-III szkół podstawowych. Jest przygotowany do pracy w szkolnictwie zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującymi do wykonywania zawodu nauczyciela.”), de facto budzi spore wątpliwości, co do tego, iż jest specjalnością nadającą kwalifikacje nauczycielskie. Nawet rozmowy z władzami Uczelni nie rozwiąły pojawiających się wątpliwości. To co najmniej dziwna sytuacja, gdyż we wspomnianym już Raporcie samooceny Uczelnia powołuje się na obowiązujące w tym zakresie ustawodawstwo – Rozporządzenie MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 roku, w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Swoistą dezorganizację w tym względzie potwierdza przeprowadzona rozmowa ze studentami pierwszego roku. Nie

posiadają oni orientacji o ewentualnych nabywanych kwalifikacjach, tak nauczycielskich, czy pedagogicznych, biorąc pod uwagę określone specjalności. Uczelnia, jeśli więc prowadzi specjalność nauczycielską, to studenci powinni realizować efekty kształcenia dla nauczycieli, określone w standardach kształcenia nauczycieli z dnia 17 stycznia 2012 r. Nie podaje się jednak oraz nie wskazuje, w jaki sposób i gdzie te niniejsze efekty tzw. nauczycielskie są realizowane. Ogólny sposób sporządzenia efektów kierunkowych przy braku efektów specjalnościowych nie daje pełnej możliwości porównania przyjętych efektów dla kierunku z efektami z w/w rozporządzenia. Analiza modułów kształcenia - szczególnie ich treści - pozwala domniemywać, że efekty te są realizowane, jednak nie ma co do tego pewności. Dlatego w przyszłości warto, by Uczelnia opracowała i wdrożyła tzw. matrycę nauczycielską, czy nakładkę nauczycielską, w której wyraźnie wskaże, czy wypunktuje określone efekty na kanwie realizowanych treści przedmiotowych.

Uczelnia wypracowała określone podstawy zawarte w Regulaminie Studiów, pozwalające na indywidualizację procesu kształcenia studentów. Zasady indywidualizacji procesu kształcenia określa §17 Regulaminu Studiów. Zakłada on możliwość studiowania według indywidualnego planu studiów („1.Student może studiować według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia na zasadach określonych przez senat. 2.Student ubiegający się o podjęcie studiów wg indywidualnego planu studiów i programu kształcenia winien spełniać następujące warunki: 1) musi mieć zaliczony trzeci semestr (studia stacjonarne) lub czwarty semestr (studia niestacjonarne), 2) musi legitymować się średnią ocen nie niższą niż 4,5, 3) powinien wykazać się aktywnością naukową np. pracując w kole naukowym”). Natomiast według §18 Regulaminu Studiów student może ubiegać się o studiowanie według indywidualnej organizacji studiów. Uczelnia nie posiada oferty programu MOST, ani ERASMUS. WSKS nie ma również specjalnej oferty kształcenia dla studentów niepełnosprawnych oraz z oglądu Uczelni wynika, że nie jest do tego przystosowana pod względem architektonicznym (bariery komunikacyjne).

Uczelnia stosuje punktowe metody wyrażania osiągnięć studenta, zgodnie z Europejskim Systemem Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS). Przyjęto w tym zakresie przejrzyste założenia, a strategia obliczania / szacowania punktów ECTS odbywa się w oparciu o następujące założenia: 1 punkt ECTS oznacza 25-30 godzin pracy studenta w różnych formach. Ogólne informacje co do przyporządkowania punktów ECTS przedstawione są w § 20. Regulaminu studiów, gdzie czytamy m.in.: „Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów dla roku akademickiego jest nie mniejsza niż 60, zaś liczba wymagana do ukończenia studiów nie mniejsza niż 180 punktów. Szczegółowy sposób stosowania systemu ECTS określa jego regulamin.” W Uczelni funkcjonuje także Zarządzenie Nr 61/2011 z dnia 30.11.2011 r. rektora Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni w sprawie: zasad przyznawania punktów ECTS. W punkcie 1. Zarządzenia czytamy: „...jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez Uczelnię, zgodnie z planem studiów, oraz jego indywidualną pracę.”

Podczas wizytacji przedstawiono Zespołowi Oceniającemu Uchwałę nr 53/2012 Senatu WSKS w Gdyni z dnia 20 czerwca 2012 r. zatwierdzającą plany i programy kształcenia, a także efekty kształcenia dla kierunku „pedagogika”. Przedstawiono także Zarządzenie nr 61/2011 Rektora z dnia 30 listopada 2011 r. w sprawie zasad przyznawania punktów ECTS.

W opinii natomiast studentów realizowany w Uczelni program oraz formy kształcenia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów. Studenci kierunku czują się dobrze przygotowani do wykonywania zawodu i dalszego rozwoju. Równocześnie jednak nie są w stanie jednoznacznie ocenić przydatności działającego w uczelni systemu ECTS.

Równie pozytywną ocenę wyrażali studenci ocenianego kierunku w odniesieniu do regulaminowej możliwości indywidualizacji procesu kształcenia (Regulamin studiów w Wyższej Szkole Komunikacji Społecznej w Gdyni, §17 i §18). Wprawdzie jak dotąd żaden student kierunku pedagogika nie skorzystał z możliwości studiowania według indywidualnego planu i programu studiów, jak również z możliwości indywidualnej organizacji studiów, jednak są świadomi tego typu możliwości. Władze Uczelni jako główny powód braku zainteresowania studentów indywidualizacją kształcenia podały małą liczbę studentów na ocenianym kierunku, oraz charakter studiów niestacjonarnych.

2) Ocena czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika pierwszego stopnia w WSKS w Gdyni nie jest w pełni spójna wewnętrznie. Stanowią o tym uchybienia wskazane wyżej. Mianowicie w planie i programie studiów nie przewidziano realizacji zajęć z wychowania fizycznego oraz nie określono czasu realizacji określonej przez Uczelnię praktyki zawodowej dla specjalności nauczycielskiej - edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna.. Trudno też doszukać się instytucji, placówek, miejsc w których studenci mogą odbywać praktykę, by uzyskać określone kwalifikacje. Niniejsze informacje nie znajdują się ani w sylwetce absolwenta, których najprawdopodobniej brak w dokumentacji Uczelni (gdyż były trudności z ich uzyskaniem podczas wizytacji), ani w suplemencie do dyplomu, w których brakuje szeregu istotnych informacji. Pojawia się również niemożność weryfikacji efektów tzw. nauczycielskich (Rozporządzenie MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 roku, w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela) na wymienionej specjalności, gdyż nie istnieje nauczycielska matryca pokrycia i nie wskazuje się które przedmioty wpisują się w grupę tzw. Przygotowania nauczycielskiego. Inne kwestie wpływające na nie do końca spójną całość, które winny tworzyć zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne, to m.in. podawanie do weryfikacji większej ilości efektów kształcenia niż rozpisane w sylabusie oraz podawanie w sylabusach w rubryce weryfikacji tylko niektórych efektów przedmiotowych, które zakładano w innej części sylabusu, gdzie przypisywano efekty przedmiotowi. Innym przykładem usterki niechaj będzie np. sylabus do przedmiotu Historia wychowania i myśli pedagogicznej, gdzie Autor nietrafnie przypisuje efekty przedmiotowe do kierunkowych i obszarowych – U_03 „potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności” - kierunkowy efekt przypisany to K_U10 („potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami teoretycznymi w celu analizowania...”).Warto też wspomnieć, iż niektóre efekty kształcenia są pokryte w znacznej liczbie, a inne w minimalnej. Przykładowo efekt K_W01 pokrywają aż 34 przedmioty, a efekt K_K01 aż 35. Zaś odmienna sytuacja widzimy przy efekcie K_W17, który został pokryty tylko przez 1 przedmiot, a efekt K_U11 przez 2. Pod wątpliwość należy również poddać prawidłowość doboru formy realizacji zajęć do zakładanych celów i efektów kształcenia. I tak, np. na specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna aż 30 przedmiotów realizowanych jest jedynie w formie wykładów/konwersatoriów, tylko 7 w formie ćwiczeń, a w 11. przedmiotach widnieją obydwie formy zajęć. Podobna sytuacja ma

miejsce na pozostałych specjalnościach. Wobec powyższego niniejsze spostrzeżenia nie pozwalają w omawianym zakresie wystawić pozytywnej oceny.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego : częściowa

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Realizowany program kształcenia z racji, że nie wszystkie jego treści przedmiotowe umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kierunkowych i obszarowych oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji zawodowych, może być uznany jedynie jako częściowo odpowiadający stawianym w tym względzie wymaganiom.

2) Z racji na wskazane uchybienia w planie i programie studiów , a także w koncepcji i organizacji samego procesu kształcenia, zwłaszcza odnoszącej do realizowanych form kształcenia oraz miejsca i czasu odbywania przez studentów praktyk zawodowych, realizowane na wizytowanym kierunku studia nie tworzą spójnej całości. Stąd możliwa jest ocena jedynie częściowa.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

1). Ocena czy struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Wykazana liczba pracowników naukowo- dydaktycznych prowadzących zajęcia oraz posiadane przez nich kwalifikacje niewątpliwie gwarantuje osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia zwłaszcza w obszarze przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Nieco gorzej w tym względzie przedstawia się zwłaszcza dorobek naukowy i praktyczny nauczycieli prowadzących zajęcia w obszarze realizowanych specjalności, za wyjątkiem specjalności edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz pedagogika pracy i polityki personalnej. Jaką bowiem mogą stanowić przydatność dla kierunkowego i specjalnościowego procesu dydaktycznego zatrudnieni nauczyciele posiadający stopnie naukowe i kwalifikacje z zakresu teologii, względnie dorobek praktyczny w zakresie sportowego sędziowania, pełnienia roli prokuratora lub adwokata, redagowania pisma naukowego, specjalisty od public relations , ratownictwa medycznego, itp.

W sumie Uczelnia do prowadzenia zajęć na wizytowanym kierunku zatrudnia 28 nauczycieli akademickich, w tym: 4 doktorów habilitowanych (1 pedagoga 2 teologów i 1 psychologa), 12 doktorów (8 pedagogów, 2 politologów, 1 filozofa i 1 historyka) oraz 12 magistrów posiadającymi dorobek praktyczny z zakresu pedagogiki, psychologii, prawa, informatyki, literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz historii.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicki .

2). Ocena spełnienia przez nauczycieli akademickich wymienionych w minimum kadrowym warunków określonych w przepisach prawa (w tym posiadanie odpowiednich kwalifikacji naukowych i dorobku w danym obszarze wiedzy lub doświadczenia zawodowego, pensum dydaktyczne, wymiar czasu pracy,

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „pedagogika”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. W przypadku wizytowanego kierunku minimum kadrowe stanowi: 1 doktor habilitowany nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, oraz 2 doktorów habilitowanych teologii w zakresie katechetyki i w zakresie katolickiej nauki społecznej. Ponadto wspomniane minimum stanowi: 6 doktorów (w tym 5 doktorów nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki i 1 doktor nauk humanistycznych w zakresie filozofii).

Ponadto zostały spełnione wymagania określone w § 13 ust. 1 powyższego rozporządzenia (do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru), § 13 ust. 3 (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra).

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) i wynosi ok 1:10,33

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

Z uwagi na to, że w wizytowanej Uczelni studiuje niewielka liczba studentów, a do tego wizytacja zespołu przypadała akurat na termin zajęć bardzo niewielkiego rocznika studiów pedagogicznych, trudno było przeprowadzić większą liczbę hospitacji. Ograniczono się zatem do jednej hospitacji.

3). Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:

W świetle zapewnień Władz Uczelni polityka kadrowa nastawiona jest na to, aby zatrudniana kadra spełniała wszystkie niezbędne warunki z punktu widzenia zakładanych efektów prowadzonego procesu kształcenia. Chodzi m.in. o to, aby kadrę Uczelni stanowili wysoko wykwalifikowani teoretycy i praktycy, gwarantujący realizację przyjętych założeń. Dla tych też m.in. celów Uczelnia stwarza odpowiednie warunki finansowe i organizacyjne do prowadzenia badań i ich publikowania we własnych wydawnictwach naukowych. Dużą wagę przywiązuje się również do udziału pracowników w konferencjach naukowych organizowanych przez inne uczelnie i ośrodki akademickie, a także do organizacji własnej cyklicznej konferencji naukowej poświęconej przeobrażeniom cywilizacyjnym Gdyni i regionu. Dzięki zresztą tym przedsięwzięciom pracownicy Uczelni wchodzą w liczne kontakty i współpracę innymi ośrodkami naukowo - dydaktycznymi.

Sformułowane tu opinie zostały potwierdzone przez pracowników uczestniczących w spotkaniu z zespołem wizytującym. Podkreślono również przy tym, że w Uczelni podejmuje się wiele przedsięwzięć, które służą budowaniu dobrej atmosfery pracy, a także integrowaniu całej społeczności - pracowników i studentów.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego : w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Struktura kwalifikacji oraz posiadany dorobek naukowy i praktyczny kadry nauczycielskiej gwarantuje osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia głównie w zakresie przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Mniej staranności uczelnia dołożyła do skompletowania kadry dla prowadzenia zajęć specjalnościowych zwłaszcza w aspekcie posiadanego dorobku praktycznego.

2) Zaliczona do minimum kadrowego kadra nauczająca formalnie spełnia przewidziane przepisami warunki i kwalifikacje.

3) Prowadzona w uczelni polityka kadrowa niewątpliwie podporządkowana jest przyjętej koncepcji kształcenia. Nie odnotowano jednak w prowadzonej polityce działań zmierzających ku pozyskiwaniu własnej kadry, zwłaszcza w grupie samodzielnych pracowników nauki.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia nie posiada własnego obiektu dydaktycznego. Zajęcia odbywają się w budynku dzierżawionym od miejscowej parafii na podstawie umowy z dnia 15.04.2008 r., zawartej na okres 10-letni. Uczelnia ma do dyspozycji 7 sal dydaktycznych, a wśród nich aulę 150 miejsc. Pojemność sal dydaktycznych waha się od 36 do 80 miejsc. W salach i w auli zainstalowano urządzenia elektroniczne wspomagające kształcenie. Uczelnia dysponuje też pracownią komputerową wyposażoną w 20 komputerów oraz stałe urządzenia multimedialne i własny serwer. W budynku funkcjonuje bezprzewodowa sieć internetowa.

Wykorzystywane pomieszczenia dydaktyczne spełniają wymagania związane z prowadzeniem studiów na kierunku „pedagogika”.

Poważne zastrzeżenia budzi natomiast stan uczelnianej biblioteki wraz z czytelnią. Uczelnia korzysta z biblioteki wspólnie z Ośrodkiem Badawczym w Gdyni i Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Wizytacja nie potwierdziła stwierdzenia zawartego w raporcie samooceny, że „Na chwilę obecną, księgozbiór przeznaczony do korzystania w czytelni bibliotecznej oraz do wypożyczania studentom do domu, obejmuje podstawowe publikacje z większości przedmiotów objętych programem nauczania dla kierunku pedagogika.” (s. 25) Zarówno czytelnia jak i biblioteka nie spełniają nawet podstawowych kryteriów prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku „pedagogika”. Wśród kilkudziesięciu (20 – 30) zaledwie woluminów stwierdzono jedynie przestarzałe, wąsko tematyczne pozycje i brak jakichkolwiek nowszych czy nawet starszych podręczników. Biblioteka nie prenumeruje żadnego czasopisma pedagogicznego. Funkcjonuje w niej jedynie tradycyjny system wyszukiwania (fiszki). Biblioteka nie ma też dostępu do internetowych baz tekstowych czy do wirtualnych bibliotek. W obecnym stanie uczelniana biblioteka nie spełnia żadnej roli w zakresie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Niedostatki te łagodzi do pewnego stopnia podpisana w Miejską Biblioteką Publiczną umowa o współpracy, na mocy której uczelnia inwestuje miesięcznie 400 zł na uzupełnienie jej księgozbioru. Brak jednak informacji o wpływie uczelni na dokonywane przez tę bibliotekę zakupy. Taki wpływ byłby możliwy, gdyby w uczelni funkcjonowała rada biblioteczna. Tej jednak nie stwierdzono.

Z raportu samooceny wynika, że studenci samodzielnie znajdują miejsca praktyk konsultując swoje wybory z opiekunem praktyk, który ustala, czy wybrana instytucja odpowiada profilowi studiów i specjalności.

Przystosowanie infrastruktury dydaktycznej do potrzeb osób niepełnosprawnych jest bardzo ograniczone i sprowadza się do zmodernizowanych drzwi do Auli (poszerzenie) oraz toalet. Poruszanie się między kondygnacjami możliwe jest tylko schodami. Brak ułatwień dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Nie stwierdzono też usprawnień dla osób niedosłyszących oraz niedowidzących.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Sale dydaktyczne spełniają wymagania związane z prowadzeniem studiów pierwszego stopnia na kierunku „pedagogika”. Pomimo 3-letniego okresu kształcenia uczelnia nie podjęła próby zorganizowania własnej biblioteki. Ten niedostatek pogłębia brak dostępu do baz internetowych i wirtualnych bibliotek. Współpraca z Miejską Biblioteką Publiczną nie usuwa istotnych niedostatków wynikających z braku własnej biblioteki. Stwierdzono słabe dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Zgodnie z posiadanymi uprawnieniami uczelnia prowadzi na kierunku „pedagogika” studia pierwszego stopnia. W związku z tym nie ma obowiązku prowadzenia badań naukowych. Pomimo to uczelnia organizuje konferencje poświęcone przeobrażeniom kulturowo-cywilizacyjnym Gdyni, co jest sygnalizowane w misji. Pokonferencyjny dorobek publikowany jest w seryjnym wydawnictwie uczelnianym. Brak informacji, w jakim stopniu wyeksponowana jest w tych publikacjach problematyka pedagogiczna.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego : *Uczelnia nie ma obowiązku prowadzenia badań naukowych i też ich nie prowadzi.*

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1). Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Ocena czy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Ocena zasad ustalania wielkości rekrutacji- uwzględnienie związku liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia. Ocena prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu kształcenia).

Uczelnia rekrutując na studia pedagogiczne wymaga od kandydata uzyskania efektów kształcenia adekwatnych dla kształcenia ogólnego na poziomie poprzedzającym 6 poziom w Krajowych Ramach Kwalifikacji, tj. ukończenie szkoły średniej i uzyskanie świadectwa maturalnego. Uczelnia nie prowadzi selekcji kandydatów kierując się zasadą kolejności zgłoszeń. Zasady i procedury rekrutacji są przejrzyste, choć wobec przyjętych kryteriów trudno mówić o selekcji kandydatów. Nie ustalono limitu przyjęć. Nie stwierdzono regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

2). Ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandardyzowane.

Analiza struktury ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej ukazuje wyraźną dominację ocen bardzo dobrych, przy śladowej liczbie ocen niedostatecznych. Wskazuje to na prawdopodobne zaniżenie standardów wymagań.

Wątpliwości budzi przejrzystość i obiektywizm oceniania. Analizowane dwa testy egzaminacyjne - jeżeli można je tak nazwać – (Psychologiczne podstawy edukacji i Wprowadzenie do socjologii) obejmują pytania otwarte w liczbie 3 i 6. Ich zakres nie obejmuje całości zaplanowanych efektów. Jest to więc weryfikacja częściowa i wyrywkowa.

Brak pytań weryfikujących umiejętności i kompetencje społeczne. Te drugie zresztą z wielkim oporem poddają się jakiegokolwiek weryfikacji. Brak kryteriów określających liczby przyznawanych punktów za udzielane odpowiedzi.

Uczelnia nie przygotowała gotowych formularzy „testów” egzaminacyjnych. Studenci pisali egzamin na wyrwanych z własnych notatników kartkach.

3). Ocena możliwości mobilności studentów stworzonych poprzez strukturę i organizację programu ocenianego kierunku. Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, i ułatwiania studentom wykorzystania możliwości stwarzanych przez ten system zarówno w kraju jak i za granicą.

Ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (wymiana studentów, udział studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy).

Struktura i organizacja programu słabo sprzyja mobilności studentów, ponieważ uczelnia wprowadziła własną modyfikację do ustalonego systemu efektów kształcenia, a także nie traktuje specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna jako specjalności nauczycielskiej. Stwierdzono też uchybienia w planowanych efektach kształcenia; np. w przedmiocie „Wprowadzenie do socjologii” do obszaru wiedzy przypisano efekt: „Student identyfikuje podstawowe orientacje teoretyczno-metodologiczne”, gdy tymczasem należy go traktować jako umiejętność. Niezależnie od tej uwagi trzeba docenić wartościowe pod względem dydaktycznym określenie efektu – wymaga on umiejętności analizy oraz porównań.

Wątpliwości budzi struktura programu ze względu na zaplanowanie seminarium dyplomowego jedynie na dwa ostatnie semestry. Pisanie pracy dyplomowej jest specyficznym i jedynym w skali całych studiów zadaniem, wymaga specjalnego przygotowania i nowych dla studentów prac, stąd okres jedynie dwóch semestrów wydaje się stanowczo niewystarczający.

4). Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomagania studentów w procesie uczenia się: bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość.

Ocena kompletności informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) i ich przydatności studentom w procesie uczenia się. Ocena przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych do realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia; Ocena mechanizmów motywujących studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia i ich skuteczności.

Ocena zakresu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku studiów.

Ocena działalności uczelni/jednostki wspierającej rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów.

Opinie studentów prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym, wskazywane przez nich mocne i słabe strony procesu kształcenia, poziom zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej.

Ocena poziomu zadowolenia z systemu opieki naukowej dydaktycznej i materialnej oraz sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów.

W uczelni nie stwierdzono systemowych rozwiązań dydaktycznego i naukowego wspierania studentów, choć trzeba się zastanowić, czy przy tak niewielkiej liczbie studentów rozwiązania takie miałyby rzeczywiste zastosowanie. Z przeprowadzonych rozmów wynika, że bardzo pozytywną rolę odgrywa pod tym względem dziekanat. Jego pracownicy znają indywidualnie studentów i służą im pomocą w licznych sprawach. Z przeprowadzonych rozmów wynika, że studenci zapoznawani są na otwierających kursy zajęciach z sylabusami oraz wymaganiami.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego : znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Procedury rekrutacyjne nie obejmują selekcji kandydatów. Brak ustalonego limitu przyjęć.
- 2) Wyrażna dominacja ocen bardzo dobrych wskazuje na zaniżone standardy wymagań. Brak jasnych kryteriów oceniania prac egzaminacyjnych wskazuje na ograniczony obiektywizm . Egzaminy obejmują odpowiedzi na kilka otwartych pytań, które nie weryfikują wszystkich zaplanowanych efektów.
- 3) Struktura i organizacja programu słabo sprzyja mobilności studentów. Uczelnia wprowadziła własną modyfikację do ustalonego systemu efektów kształcenia, a także nie traktuje specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna jako specjalności nauczycielskiej. Stwierdzono uchybienia w planowanych efektach kształcenia. Zbyt krótki czas przeznaczony na napisanie pracy dyplomowej.
- 4) W uczelni nie stwierdzono systemowych rozwiązań dydaktycznego i naukowego wspierania studentów, choć trzeba się zastanowić, czy przy tak niewielkiej liczbie studentów rozwiązania takie miałyby rzeczywiste zastosowanie. Stwierdzono pozytywną rolę dziekanatu, który stosownie do pojawiających się problemów indywidualnie wspiera studentów. Sylabusy i wymagania są prezentowane studentom przez pracowników dydaktycznych na pierwszych zajęciach.

8 .Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

- 1). Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji;

Władze Uczelni przedstawiły Zespołowi Oceniającemu Uchwałę nr 55/2012 Senatu WSKS w Gdyni z dnia 20 czerwca 2012 r. ustanawiającą ogólne zasady funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (poprzednia uchwała nr 44/2010 z dnia 4 stycznia 2010 r.).

Celem wyżej wymienionego system jest stałe podnoszenie jakości kształcenia w Uczelni, a co za tym idzie również na Wydziale, propagowanie kultury jakości kształcenia wśród pracowników uczelni oraz jej studentów i absolwentów, wypracowanie i doskonalenie procedur oceny organizacji i warunków kształcenia, a także podnoszenie prestiżu uczelni w trójmiejskim i krajowym otoczeniu społeczno-politycznym. Uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje w szczególności: stałe doskonalenie realizowanych programów kształcenia, w tym weryfikację zakładanych efektów kształcenia, monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów, ocenę jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, system okresowej oceny nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania obowiązków dydaktycznych oraz monitorowanie karier zawodowych absolwentów w celu dostosowania programów kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Zarządzeniem nr 76/2013 Rektora Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni z dnia 15 października 2013 r. powołana komisję ds. jakości kształcenia. Komisja ta ma w swoich kompetencjach doskonalenie Uczelnianego Systemu Zapewniana Jakości Kształcenia poprzez m.in. opracowanie wzorów narzędzi do oceny jakości kształcenia, wdrożenie rekomendacji Komisji ds. Jakości Kształcenia, ocenę jakości kształcenia za pomocą przyjętych narzędzi, przeprowadzenie okresowej oceny nauczycieli akademickich oraz przygotowanie sprawozdania z prac Komisji.

Mimo stworzenia w uczelni odpowiednich podstaw formalno – organizacyjnych w ocenie zespołu wizytującego wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia znajduje się dopiero w fazie tworzenia. Rektor powołał dotychczas Zespół ds. wdrożenia zasad opartych na KRK, który miał opracować stosowny harmonogram prac. W trakcie wizytacji uczelnia przedstawiła dokument: „System zapewnienia jakości kształcenia w Wyższej Szkole Komunikacji Społecznej w Gdyni”. Nie opatrzone go wszakże datą, ani informacjami dotyczącymi zatwierdzenia go przez statutowe ciało kolegialne. W dokumencie przedstawiono cele systemu i 11 obszarów zadań. W aktualnej fazie są to jednak ogólnikowe zapisy, nie przekształcone w system rozwiązań systemowych. Cały dokument ma więc jedynie charakter zastawu deklaracji i nie można go traktować jako harmonogram prac.

Uczelnia przedstawiła też inny dokument: „Szczegółowe zasady projektowania, uruchamiania i realizacji programów kształcenia w Wyższej Szkole Komunikacji Społecznej w Gdyni”. Jest to załącznik do zarządzenia Rektora dotyczącego „dokumentacji do opracowywania programów kształcenia opartych na KRK, na rok akademicki 2012/2013, na studiach pierwszego stopnia oraz studiach podyplomowych”.

W tej sytuacji trudno mówić o przejrzystej i stabilnej, systematycznie działającej strukturze zarządzającej jakością kształcenia, zwłaszcza że nie przedstawiono dokumentacji potwierdzającej działania komisji, czy też zespołów tworzących tę strukturę. Trudno też mówić o jakiegokolwiek ocenie efektywności systemu, ocenie upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości kształcenia oraz wprowadzonych przez system zmianach.

2). Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości. Ocena stopnia zainteresowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na tę jakość. Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych uczelni/ jednostki oraz przedstawicieli

Parlamentu Studentów RP w procesie zwiększania świadomego wpływu studentów na jakość kształcenia, optymalizację osiąganych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

Z przeprowadzonych rozmów wynika, że w powołanym przez rektora zespole znajduje się przedstawiciel studentów. Brak jednak dokumentacji prac tego zespołu. Wobec tego, że system jest dopiero tworzony trudno ocenić udział w nim przedstawiciela studentów oraz interesariuszy zewnętrznych.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadra	infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	działalność naukowa	działalność międzynarodowa	organizacja kształcenia
wiedza	+/-		+/-		-	+/-
umiejętności	+/-		+/-		-	+/-
kompetencje społeczne	+/-		+/-		-	+/-

- +** - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/-** - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego : częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia znajduje się dopiero we wstępnej fazie tworzenia, stąd trudno mówić o stabilnej, systematycznie działającej, przejrzystej jego strukturze, kompleksowo oceniającej efekty kształcenia, monitorującej jakość i wprowadzającej zmiany.

2) Wobec wstępnej fazy tworzenia systemu trudno ocenić udział w nim studentów, absolwentów i interesariuszy zewnętrznych.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku			X		
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji				X	
program studiów				X	
zasoby kadrowe		X			
infrastruktura dydaktyczna				X	
prowadzenie badań naukowych					
system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
wewnętrzny system zapewnienia jakości				X	

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Przyjęta przez Wydział Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej w Gdyni koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika została niewątpliwie powiązana z przyjętą misją i strategią Uczelni, a także częściowo z obowiązującymi w tym względzie Krajowymi Ramami Kwalifikacji. W jej tworzeniu uczestniczyli pracownicy Wydziału oraz dość

wąska grupa interesariuszy zewnętrznych - potencjalnych pracodawców. Studenci zasadniczo nie uczestniczyli w konstruowaniu wspomnianej koncepcji, a ich obecny udział w jej weryfikacji ma charakter czysto formalny.

Zakładane przez Uczelnię cele i efekty kształcenia nie w każdym elemencie ustanowionego programu studiów wpisują się w zakładane efekty kształcenia. Dotyczy to zwłaszcza efektów kształcenia realizowanych w ramach poszczególnych specjalności. Uchybienia te znajdują również swoje odzwierciedlenie w licznych sylabusach poszczególnych przedmiotów, w których zakładane efekty nie zawsze korespondują z efektami obszarowymi i kierunkowymi, względnie też w sposób nierównomierny pokrywają poszczególne efekty. Wszystko to sprawia w konsekwencji że systemu weryfikacji efektów kształcenia jest mało czytelny. Konsekwencją wskazanych uchybień jest to, że realizowany program i formy kształcenia, w tym również program i organizacja praktyk zawodowych tylko częściowo umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz ukształtowania kwalifikacji zawodowych i zdobytych uprawnień, bardzo niejasno zresztą opisanych w istniejących wzorach suplementów. Tak więc realizowany w ramach wizytowanego kierunku studiów program kształcenia nie tworzy spójnej całości. Z tego też względu zarówno przyjęta koncepcja kształcenia, jak i konstrukcja samego programu nauczania oraz jego realizacja wymaga zdaniem zespołu wizytującego wprowadzenia zasadniczych korekt i uzupełnień.

Pozytywnie natomiast należy ocenić dobór kadry nauczającej. Struktura jej kwalifikacji, dorobek naukowy oraz kompetencje dydaktyczne w zdecydowanej większości są adekwatne do realizowanego programu nauczania i potrzeb studentów. Przedstawione w minimum kadrowym liczba i kwalifikacje naukowe zatrudnionych nauczycieli akademickich spełniają wymogi formalne.

Wizytowana jednostka nie zapewnia jednak studentom odpowiednich warunków studiowania. Zajęcia odbywają się w dzierżawionych zabudowaniach kościelnych, tylko częściowo dostosowanych do potrzeb kształcenia wyższego. Uczelnia praktycznie nie dysponuje własną akademicką biblioteką. Posiadane zbiory ograniczają się do kilkudziesięciu bardzo zresztą przestarzałych pozycji z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych. Jak dotąd Uczelnia nie podjęła żadnych starań w kierunku stworzenia własnego zaplecza bibliotecznego dla potrzeb wizytowanego kierunku studiów. Jedynym pozytywnym rozwiązaniem w tym względzie są podpisane umowy z bibliotekami miejskimi, które umożliwiają studentom dostęp do niezbędnej literatury.

Również działający w Uczelni system wsparcia dydaktycznego i socjalnego studentów charakteryzuje się brakiem systemowych rozwiązań. Niewielka wprawdzie liczba studentów powoduje, że wszelkie problemy rozwiązywane są z powodzeniem przez dziekanat i poszczególnych pracowników. Podobnie rzecz ma się z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wydział zasadniczo podjął co dopiero działania zmierzające w kierunku jego stworzenia i wdrożenia.

Reasumując, mając na uwadze sformułowane powyżej uwagi i zastrzeżenia zespół wizytujący proponuje ocenę warunkową wizytowanego kierunku.

Uwaga: jeżeli wyjaśnienia przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen raport powinien zostać uzupełniony. Należy syntetycznie omówić wyjaśnienia, dokumenty i dodatkowe informacje, które spowodowały zmianę oceny (odnieść się do każdego kryterium odrębnie, a ostateczną ocenę umieścić w Tabeli nr 3

Uczelnia w odpowiedzi na Raport powizytacyjny pismem z dnia 20.02.2014 r. ustosunkowała się do wniosków powizytacyjnych ZO PKA

Zarzut dot. kryterium 1: koncepcja rozwoju kierunku.

Zarzut dotyczył ograniczonego i mało aktywnego udziału studentów jako interesariuszy wewnętrznych oraz równie niewielkiego udziału interesariuszy zewnętrznych w konstruowaniu i zatwierdzaniu koncepcji oraz programu kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.

Władze Uczelni ustosunkowując się do powyższego zarzutu wskazały na systematyczny udział studentów (w liczbie trzech przedstawicieli) w corocznym zatwierdzaniu planów i programów kształcenia. Zespół wizytujący spotykając się ze studentami, w tym również z przedstawicielami samorządu odniósł wrażenie wyjątkowej ich bierności i braku orientacji w stanowieniu koncepcji wizytowanego kierunku studiów. Podobne zresztą wrażenie odniósł Zespół w sprawie uczestnictwa tzw. interesariuszy zewnętrznych w stanowieniu koncepcji wizytowanego kierunku studiów. W świetle przedstawionych wyjaśnień Uczelnia podjęła obecnie starania w celu zaktywizowania interesariuszy zewnętrznych w pracach istniejących struktur jakości kształcenia.

ZO uznaje przedłożone argumenty jako jednak nie wystarczające do zmiany oceny niniejszego kryterium.

Wniosek: Proponujemy zachowanie oceny **znaczącej**

Zarzut dot. kryterium 2 i 3: cele i efekty kształcenia oraz program studiów.

Zarzuty odnoszą się do tego, że przyjęte efekty kształcenia nie we wszystkich elementach programu studiów (zwłaszcza realizowanych w ramach poszczególnych specjalności) pozostają w zgodzie z istniejącymi w tym względzie efektami wzorcowymi. Uchybieniem też pozostaje nierównomierne pokrycie poszczególnych efektów kształcenia, a także brak zajęć z WF –u. Brakuje też informacji o nadawanych przez Uczelnię kwalifikacjach i uprawnieniach. Wreszcie nie wszystkie efekty przedmiotowe korespondują z efektami obszarowymi i kierunkowymi. W zarzutach wskazano także na to, że nie wszystkie z realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów i praktyk treści programowe umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów obszarowych i kierunkowych, a także zakładanych kwalifikacji zawodowych. Wszystko to sprawia, że realizowany program studiów nie tworzy spójnej całości.

W odpowiedzi na powyższe zarzuty Uczelnia podjęła cały szereg działań naprawczych, które m. in. wiążą się z: przeprowadzeniem oceny poszczególnych sylabusów pod kątem zakładanych w nich efektów kształcenia, ale i również treści programowych i form

zaliczania; wprowadzeniem nowych zasad sposobu dokumentowania egzaminów i zaliczeń; sprecyzowaniem wymiaru godzinowego praktyk i z wprowadzeniem nowego wzoru karty przebiegu praktyki; opracowaniem efektów kształcenia dla specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna zgodnie z wymaganiami roz. MNiSzW z 17. 01. 2012 r. ; przygotowaniem nowych wzorów matryc uwzględniających oceny każdego efektu kształcenia; usprawnieniem procedury monitorowania efektów kształcenia; uszczegółowieniem sylwetek absolwentów poszczególnych specjalności i udostępnieniem ich na stronie internetowej; podjęciem działań zmierzających do rozszerzenia oferty przedmiotów specjalnościowych oraz z bardziej starannym z punktu widzenia posiadanych kwalifikacji i dorobku naukowego doбором nauczycieli prowadzących seminaria dyplomowe. Uczelnia podjęła również działania związane z wprowadzeniem obowiązkowego przedmiotu edukacja zdrowotna w zamian za przedmiot wychowania fizycznego i przypisała mu 2 pkt. ECTS.

Choć ocena ZO odnosi się do okresu minionego, to jednak ze względu na to, że wskazane uchybienia pojawiły się na etapie wdrażania KRK oraz tworzenia nowych wzorów dokumentów programujących studia, a Uczelnia podjęła stosowny program naprawczy, proponuje się podwyższenie oceny do **znaczącej**. Równocześnie jednak ZO nie może zgodzić się z załączonym komentarzem KdsZJK do eksperckiej oceny losowo wybranych prac dyplomowych. Zauważone w nich uchybienia odnoszą się głównie do braku w Uczelni koncepcji prac licencjackich, które nie mogą być zminimalizowaną kopią prac magisterskich, względnie też błędnie przeprowadzonymi sondażami diagnostycznymi, często na tematy niewiele mające wspólnego ze studiowanym kierunkiem. To że wskazane zjawisko braku wypracowania w naszym szkolnictwie koncepcji prac licencjackich jest problemem masowym, nie zwalnia wizytowanej Uczelni z obowiązku adekwatnego do KRK wypracowania wymagań co do pisanych przez studentów prac dyplomowych.

Wniosek: Sformułowaną wcześniej ocenę z uwagi na podjęte działania naprawcze należy podwyższyć zarówno w obszarze kryterium 2 i 3 do: **znaczącej** z równoczesnym wskazaniem na konieczność jego wdrożenia, a także wypracowania takiej koncepcji prac licencjackich, które odpowiadałyby kierunkowi prowadzonych studiów, ich zakładanym efektem, programowi i kwalifikacjom zawodowym.

Zarzut dot. kryterium 4 : liczba i jakość kadry dydaktycznej

Zespół oceniający nie sformułował w tym obszarze żadnych zarzutów. Przez nieuwagę jednak nie przedstawił oceny przeprowadzonej hospitacji zajęć z przedmiotu: *teoretyczne podstawy wychowania*. Zajęcia te rzeczywiście uzyskały bardzo pozytywną ocenę. Przeprowadzone zostały w sposób bardzo ciekawy, przy aktywnym udziale studentów i rzetelnym przygotowaniu rzeczowym i metodycznym prowadzącej zajęcia.

Przedstawione przez Uczelnię wyjaśnienia dotyczą właśnie tego uchybienia.

Wniosek: Sformułowana przez ZO ocena w tym obszarze zostaje zachowana (w pełni) .

Zarzut dot. Kryterium 5: infrastruktura dydaktyczna

Sale dydaktyczne w ocenie ZO spełniają podstawowe wymagania w zakresie prowadzenia zajęć akademickich. Nie są one jednak w żaden sposób przystosowane (w tym także cały budynek) do potrzeb osób niepełnosprawnych. Podstawowym jednak zarzutem w tym obszarze jest brak biblioteki z niezbędnymi zbiorami służącymi wizytowanemu kierunkowi. Księgozbiór literatury pedagogicznej i nauk jej pokrewnych liczy zaledwie kilkadziesiąt voluminów, często bardzo przestarzałych i zupełnie nie przydatnych do realizacji obecnego programu kształcenia. Uczelnia także nie zapewnia studentom dostępu do bibliotek wirtualnych i baz internetowych. Podpisane umowy z bibliotekami publicznymi stanowią jedynie rozwiązanie częściowe, zwłaszcza, że również wiele z nich boryka się z kłopotami finansowymi i nie realizuje zakupów literatury popularnej, a tym bardziej specjalistycznej.

Odpowiedź Władz Uczelni skoncentrowała się zasadniczo na podkreśleniu przydatności dzierżawionego budynku do potrzeb dydaktycznych, z wyłączeniem jednak potrzeb osób niepełnosprawnych. Argumenty Rady Bibliotecznej o przydatności posiadanego szczątkowego księgozbioru pedagogicznego dla potrzeb wizytowanego kierunku świadczą jedynie na niekorzyść Uczelni i podkreślają, że nie ma w niej woli stworzenia niezbędnej dla potrzeb prowadzonego kierunku studiów biblioteki. Bazowania na zasobach bibliotek publicznych, które nigdy nie będą zainteresowane tworzeniem specjalistycznych księgozbiorów naukowych, wydaje się decyzją ryzykowną. Uczelnia jak dotąd nie podpisała również żadnej umowy z którąkolwiek biblioteką naukową, których pewnie w Trójmieście nie brakuje.

Wniosek: Zespół nie uznaje przedłożonych argumentów, ani też nie dostrzega woli Władz Uczelni do rozwiązania problemu brakującej biblioteki i do radykalnej poprawy dostępu studentów do niezbędnej literatury. Wnioskujemy zatem o zachowanie dotychczasowej **częściowej** i równoczesne nałożenie obowiązku pilnego uzupełnienia zasobów biblioteki Uczelni w podstawowe podręczniki, a następnie w podstawową i uzupełniającą literaturę zalecaną w poszczególnych kartach przedmiotów (syllabusach).

Zarzut dot. kryterium 7: system wsparcia studentów w procesie uczenia się

Podstawowym zarzutem w tym obszarze jest to, że Uczelnia nie stworzyła systemowych rozwiązań dotyczących wsparcia dydaktycznego i naukowego studentów. Struktura i organizacja samego procesu kształcenia nie sprzyja mobilności studentów, a istniejące kryteria wymagań wydają się być zaniżone, co powoduje że wśród ocen dominują oceny bardzo dobre. Uczelnia wprowadziła również własną modyfikację do ustalonych efektów kształcenia, a także nie zadbała o to aby studia na specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna realizowane były jako studia nauczycielskie. Wreszcie zbyt krótki okres przewidziano na przygotowanie pracy licencjackiej.

W przesłanych wyjaśnieniach Uczelnia informuje, że w konsekwencji sformułowanych przez ZO zarzutów, podjęto stosowne działania naprawcze, które w tym obszarze dotyczą: wprowadzenia proseminarium przygotowującego do pisania pracy licencjackiej, co spowodowało przedłużenie okresu jej przygotowywania, a także podjęto prace nad opracowaniem systemu weryfikacji efektów kształcenia i odpowiedniego dokumentowania egzaminów i zaliczeń. Nauczyciele akademicy byli zresztą już wcześniej zobowiązani do informowania studentów o kryteriach i formach zaliczania danego przedmiotu. Z wcześniejszych wyjaśnień wynika też, że Władze Uczelni podjęły też stosowne działania na rzecz dostosowania przyjętych efektów kształcenia do istniejących w tym względzie wymagań, a także dostosowania specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna do wymagań określonych w standardach kształcenia nauczycieli.

Wniosek: ZO z zadowoleniem przyjmuje przedłożone wyjaśnienia i podjęte działania naprawcze. Ponieważ jednak sformułowana w tym względzie ocena odnosi się do okresu minionego, proponujemy zachować dotychczasową oceną **znaczącą** z równoczesnym wskazaniem na konieczność: większego zainteresowania studentów możliwościami mobilności, stworzenia lepszych warunków czasowych na pisanie pracy dyplomowej i towarzyszącego mu przygotowania metodologicznego, dopracowania systemu kryteriów i wymagań stawianych studentom podczas egzaminów i zaliczeń.

Zarzut dot. kryterium 8: wewnętrzny system zapewnienia jakości.

Z uwagi że wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia znajdował się we wstępnej fazie wdrażania, trudno było ocenić jego przydatność i skuteczność. Z tych samych powodów nie można było jednoznacznie ocenić udziału studentów, absolwentów i interesariuszy zewnętrznych w jego funkcjonowaniu.

Wyjaśnienia złożone w odpowiedzi na raport powizytacyjny wprawdzie korygują wrażenie zespołu wizytującego jakoby Komisja ds. Jakości Kształcenia w WSKS rozpoczęła swoją działalność dopiero w 2013 r. . Została ona powołana do życia w 2011 r, a następnie uzupełniono jej skład w kolejnych latach akademickich. Zespół zapoznał się z przedstawioną dokumentacją i to na jej podstawie wydał opinię , że do czasu wizytacji powołana przez Rektora Komisja d.s. jakości nie rozwinęła swojej działalności mimo, że stworzone zostały w Uczelni odpowiednie podstawy formalno – prawne. Rzeczywiście w powołanej Komisji zasiada przedstawiciel studentów, to jednak zespół na podstawie przedstawionych dokumentów oraz opinii zebranych podczas spotkania ze studentami nie odnotował szczególnej aktywności i zainteresowania przedstawicieli młodzieży sprawami jakości kształcenia. Podobnie rzecz ma się z tzw. interesariuszami zewnętrznymi. Ich obecność i uczestnictwo w działaniach na rzecz jakości kształcenia zupełnie się nie zaznacza. Załączone do odwołania porozumienia z tzw. interesariuszami zewnętrznymi dotyczą zupełnie innych obszarów współdziałania niż ich uczestnictwa w wewnętrznym systemie jakości kształcenia. Wszystko to sprawia, że przedłożone przez Uczelnię wyjaśnienia mogą zostać przyjęte częściowo, przy równoczesnym zadowoleniu, że wizytacja spowodowała zaktywizowanie się Uczelni w omawianym tu obszarze.

Wniosek: Z uwagi na podjęte i udokumentowane działania naprawcze z zakresie wewnętrznego systemu jakości kształcenia proponuje się podniesienie oceny do **znaczącej**, z równoczesnym wskazaniem na konieczność szczegółowego dokumentowania działań wewnętrznego systemu jakości kształcenia i działających w nim podmiotów, w tym zwłaszcza samej Komisji ds. Jakości Kształcenia, a także studentów, absolwentów i interesariuszy zewnętrznych jako opiniodawców jakości realizowanego procesu kształcenia i jego przydatności z punktu widzenia potrzeb rynku pracy .

Wniosek końcowy

W oparciu o ocenę jakości kształcenia oraz na podstawie stanowiska (odpowiedzi) Uczelni zachodzi przesłanka do zmiany oceny częściowej w obszarze kryterium 2, 3 i 8 – do oceny **znaczącej**, natomiast kryteria 1, 5 i 7 pozostają na dotychczasowym poziomie.

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
2.Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			x		
3.Program studiów			x		
8.Wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Można zatem uznać, że w świetle proponowanych ocen częściowych wizytowana Uczelnia spełnia warunki do prowadzenie studiów na kierunku *pedagogika* – studia I stopnia w trybie studiów niestacjonarnych o profilu ogólnoakademickim i proponuje się ocenę warunkową z następującymi jednak zaleceniami:

1. Zaktywizować studentów i absolwentów jako interesariuszy wewnętrznych z także pozyskać i zorganizować przedstawicieli rynku oświatowo - wychowawczego i pracodawców jako interesariuszy zewnętrznych do uczestnictwa w kształtowaniu, monitorowaniu i weryfikowaniu jakości prowadzonego kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.
2. Kontynuować działania naprawcze w zakresie wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji i w pełni dostosować realizowany program do obszarowych i kierunkowych efektów kształcenia oraz zakładanych w suplementach kwalifikacji zawodowych. Dotyczy to zwłaszcza programu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych specjalności oraz praktyk zawodowych.

3. Wypracować i wdrożyć koncepcję prac licencjackich dostosowaną do prowadzonego kierunku studiów i zakładanych efektów kształcenia, realizowanego programu studiów i nadawanych kwalifikacji zawodowych, a także zagwarantować studentom odpowiednich promotorów oraz zwiększyć wymiar czasu na przygotowanie prac dyplomowych.
4. Podjąć natychmiastowe działania zmierzające do stworzenia niezbędnej do potrzeb prowadzonego kierunku studiów biblioteki naukowej, z odpowiednimi zasobami podręczników i zalecanej literatury przedmiotowej i obszarowej, a także zagwarantować studentom dostęp do zasobów internetowych i bibliotek wirtualnych.
5. Podjąć działania w celu dostosowania dzierżawionych obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych.
6. Podjąć działania w celu zwiększenia mobilności studentów i stworzyć możliwości uczestniczenia ich w programach międzynarodowych.
7. Zintensyfikować prace związane z wdrażaniem wewnętrznego systemu jakości kształcenia wraz z rzeczywistym włączeniem do jego struktur studentów i interesariuszy zewnętrznych, a także z koniecznością dokumentowania jego działalności zarówno na etapie monitorowania, jak i weryfikowania zakładanych efektów kształcenia.

Wizytacji przewodniczył

i protokół sporządził

dr hab. Wiesław Ambrozik , prof. UAM

Poznań 7. 01. 2104 r.

